

**Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta**

Vybraná rozhodnutí z oblasti autorských práv na internetu

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2014
VII. ročník

Autor/Autoři: Miroslav Šimíček
Konzultant: JUDr. Petra Žikovská

Čestné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do VII. ročníku Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ) vypracoval(a) samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla přihlášena do předchozích ročníků SVOČ či jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V Praze dne

.....
Miroslav Šimíček

Obsah

Seznam použitých zkratk	3
Úvod	5
1. Scarlet Extended v. SABAM	5
2. Atari v. RapidShare	10
3. UPC Telekabel v. Constantin Film	15
4. Případ „liberecký pirát“	24
5. Případ Svensson	24

Seznam použitých zkratk

AutZ / autorský zákon	Zákon č. 121/2000 Sb., <i>ve znění pozdějších předpisů</i>
Informační směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 <i>o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti</i>
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie

Úvod

V této práci jsem se rozhodl zaměřit na judikáty SDEU v oblasti autorských práv na internetu. Tuto oblast jsem si vybral, právě kvůli neuvěřitelně rychlému vývoji internetu, kdy právo lehce zaostává za vývojem a proto se musí většina věcí řešit výkladem soudů. Proto jsem si vybral dvě velmi aktuální rozhodnutí: UPC Telekabel a Svensson. Každé z těchto rozhodnutí se zabývá sice jiným tématem, ale obě jsou velmi důležitá pro budoucí fungování internetu a jeho právního rámce.

V první části se věnuji rozhodnutí UPC Telekabel, které navazuje na rozhodnutí Scarlet Extended, toto rozhodnutí jsem zahrnul do své práce, abych mohl ukázat, z čeho rozhodnutí UPC Telekabel vychází. A dovolil jsem si přidat i jedno vnitrostátní rozhodnutí a to rozhodnutí německých soudů v případě Atari v. RapidShare.

V druhé části se věnuji rozhodnutí Svensson, které se zabývá odkazováním. Je to první rozhodnutí svého druhu. Jako vnitrostátní rozhodnutí s podobným tématem jsem vybral rozsudek ve věci tulipán neboli liberecký linker.

V této práci mám za cíl na dvou významných a aktuálních rozhodnutích SDEU rozvoj autorského práva v oblasti internetu a důležitost SDEU.

1. Scarlet Extended v. SABAM¹

Soudní dvůr Evropské unie rozhodl o předběžné otázce ve věci Scarlet proti SABAM. Jednalo se o spor SABAM,² kolektivní správce pro autory, skladatele a vydavatele hudebních děl, proti poskytovateli internetového připojení Scarlet Extended SA. SABAM se u belgického soudu domáhala určení, že díky služeb poskytovaných společnostmi Scarlet došlo k nelegální výměně hudebních děl z repertoáru SABAM a tedy porušení jejich práv, konkrétně právo na rozmnožování a právo na

¹ Rozsudek SDEU vydaný dne 24. 11. 2011 sp. zn. C-70/10. In: <http://curia.europa.eu> [online]. [Citováno dne 12. 4. 2014] Dostupný z WWW: <<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130d6c87df4f0792b4465a743cfd4e40a4e62.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4OaNeMe0?text=&docid=115202&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=792347>>

² Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL. Viz <<http://www.sabam.be/>>

sdělování díla veřejnosti. Dále se domáhala, aby pod sankcí penále společnost Scarlet zavedla opatření, zajišťující filtrování odesílaných a přijímaných informací a následně zablokuje odesílání nebo přijímání souborů obsahující nelegální kopie hudebních děl. Nakonec se domáhala, aby jí Scarlet předala popis takového opatření, až bude rozsudek vydán. Sabam u této žaloby vycházela z toho, že společnost Scarlet, jakožto poskytovatel internetového připojení má nejlepší možnost zastavit porušování autorských práv, kterého se uživatelé dopouštějí pomocí výměny souborů na „peer-to-peer“³ sítích.

Prvoinstanční soud došel k názoru, že došlo k porušení autorského práva SABAM, ale před dalším rozhodováním o filtrovacím a blokovacím opatření se rozhodl ustanovit znalce, aby určil, zda jsou daná opatření technicky proveditelná. Znalec uvedl, že i přes značné technické překážky, by nejspíše šlo takové opatření zavést. Proto prvoinstanční soud uložil rozsudkem z 29. 6. 2007 společnosti Scarlet, aby pod sankcí penále zavedla filtrovací a blokovací opatření, zabraňující sdílení hudebních děl z repertoáru SABAM. Scarlet podala proti tomuto rozsudku odvolání a uvedla, že není schopna dané filtrovací a blokovací opatření zavést z důvodů technických a dále poukázala na neslučitelnost takto uložené povinnosti s článkem 15 směrnice 2000/31. Tento článek zakazuje všeobecný dohled nad všemi sděleními v dané síti a podle názoru společnosti Scarlet dané filtrovací a blokovací opatření k tomuto směřovalo. Soud tuto argumentaci přijal a rozhodl se podat předběžné otázky k Soudnímu dvoru Evropské unie.

„1) Umožňují směrnice 2001/29 a 2004/48, ve spojení se směrnicemi 95/46, 2000/31 a 2002/58, vykládané zejména se zřetelem k článkům 8 a 10 evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, aby členské státy dovolily vnitrostátnímu soudu, který má rozhodnout v řízení ve věci samé na základě jediného zákonného ustanovení, podle kterého ‚[p]říkaz k ukončení protiprávního jednání mohou [vnitrostátní soudy] vydat také vůči zprostředkovatelům, jejichž služby jsou třetí osobou využívány k porušování autorského práva nebo práv s ním souvisejících‘, aby [ISP] nařídil zavést vůči všem svým zákazníkům obecně, preventivně, výlučně na náklady tohoto ISP a bez

³ Peer-to-peer technologie funguje na principu, že každý připojený (tzv. peer) je jak příjemce obsahu, tak i jeho poskytovatelem. Není zde potřeba žádného serveru, jelikož se jedná o decentralizovaný systém, a tedy všechny přenosy probíhají mezi uživateli navzájem. Jedná se o velmi účinný systém sdílení souborů.

časového omezení systém filtrování všech příchozích i odchozích elektronických sdělení přenášených prostřednictvím jeho služeb, zejména s využitím programů ‚peer-to-peer‘, za účelem identifikace pohybu elektronických souborů v jeho síti obsahujících hudební, kinematografické nebo audiovizuální dílo, k němuž navrhovatel údajně vlastní práva, a následně zablokovat jejich přenos buď při vyžádání, nebo při odeslání?

2) V případě kladné odpovědi na [první] otázku, ukládají tyto směrnice vnitrostátnímu soudu, který má rozhodnout o návrhu na vydání soudního příkazu vůči zprostředkovateli, jehož služby jsou třetí osobou využívány k porušování autorského práva, aby uplatňoval zásadu proporcionality, má-li rozhodnout o účinnosti navrhovaného opatření a o jeho odrazujícím účinku?“⁴

Jako podstatu předběžné otázky Soudní dvůr určil, zda lze poskytovateli internetového připojení uložit opatření, které za prvé bude kontrolovat všechna elektronická sdělení přenášená prostřednictvím jeho služeb, zejména s využitím programů peer-to-peer, za druhé bude použitelné vůči všem jeho zákazníkům bez rozdílu, a dále bude preventivní, výlučně na jeho náklady a bez časového omezení způsobilé identifikovat soubory obsahující hudební nebo audiovizuální díla, k nimž navrhovatel vlastní autorská práva za účelem zablokování přenosu souborů.

Soudní dvůr zdůrazňuje, že zde existuje právo žádat soudní zákaz ve vztahu ke zprostředkovatelům, jako jsou poskytovatelé internetového připojení, pomocí jejichž služby jsou třetí stranou porušována autorská práva. A vnitrostátní soud má pravomoc uložit takové opatření, které ukončí porušování práv a zároveň zabrání dalšímu porušování (viz rozsudek L'Oréal).⁵ Ale musí respektovat omezení vyplývající z čl. 15 odst. 1 směrnice 2000/31, která vnitrostátním soudům zakazuje uložit opatření, na jejichž základě by vznikla obecná povinnost dohlížet na informace přenášené v síti (tzv. „obecná povinnost dohledu“). Dále by takové opatření bylo v rozporu s čl. 3 směrnice 2004/48, který stanoví, že opatření musí být nestranná, přiměřená a nesmí být nadměrně nákladná. Soudní dvůr dovozuje, že navrhované opatření by se vztahovalo na sledování

⁴ Rozsudek SDEU C-70/10. Op. cit. sub. 1

⁵ Rozsudek SDEU ze dne 12. 7. 2011 sp. zn. C-324/09. In: <http://curia.europa.eu> [online]. [Citováno dne 12. 4. 2014] Dostupný z WWW:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=107261&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=802396>

veškerých přenášených informací všech zákazníků a tedy by opatření splňovalo znaky obecného dohledu, který je zakázán.

Poté se Soudní dvůr zabývá otázkou poměru základních práv a to práva duševního vlastnictví, na straně SABAM, a ochranou svobody podnikání, na straně Scarlet. Soudní dvůr vidí ve výše uvedeném opatření významný zásah do svobody podnikání, jelikož by Scarlet musel zavést na vlastní náklady komplexní a nákladný počítačový systém, což je v rozporu i s čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/48. Dokonce by takové opatření mohlo zasahovat do práv zákazníků a to do práva na ochranu osobních údajů a do svobody projevu a práva na informace. Zásah do práva na ochranu osobních údajů spatřuje Soudní dvůr v tom, že se systematicky analyzuje veškerý přenášený obsah a hlavně se shromažďují a identifikují IP adresy uživatelů. Zásah do svobody projevu a práva na informace se projevuje tím, že není možné dostatečně rozlišit legální a nelegální obsah a mohl by tedy být zablokován i legální obsah. Všechna tato práva nalezneme v Listině základních práv Evropské unie.⁶

Vzhledem ke všemu uvedenému soud jednoznačně konstatuje, že v daném případě není možné filtrovací a blokovací opatření zavést.

V podstatě totožný rozsudek vydal Soudní dvůr ve věci SABAM v. Netlog⁷, kde také došel k názoru, že obecná povinnost dohledu je zakázána unijním právem. Jediný rozdíl byl v tom, že žalovaná strana nebyla poskytovatelem internetového připojení, ale sociální sítí. Netlog⁸ je sociální síť, provozována belgickou společností, kde si mohou uživatelé vytvářet webové stránky jako své profily, které obsahují blogy, obrázky či videa. SABAM zažalovala Netlog u soudu a požadovala zavedení obecné povinnosti dohledu, protože se na jejich stránkách, resp. na profilech jejich uživatelů, nacházely nelegálně zpřístupněná díla z jejich repertoáru. Soud podal předběžnou otázku k Soudnímu dvoru, který následně rozhodl, že sice v daném případě se sociální síť

⁶ Viz Listina základních práv Evropské unie. In: [https://www.euroskop.cz/\[online\]](https://www.euroskop.cz/[online]). [Citováno dne 12. 4. 2014]. Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/6/2090-charta_zakladnich_prav_1.pdf>

⁷ Rozsudek SDEU ze dne 16. 2. 2012 sp. zn. C-360/10. In: <http://curia.europa.eu> [online]. [Citováno dne 14. 4. 2014] Dostupný z WWW: <<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=119512&doclang=CS>>

⁸ Viz <<http://cs.netlog.com/go/about>>

považuje za zprostředkovatele⁹, avšak zavedení obecné povinnosti dohledu, jak byla uvedena výše, je nepřijatelné.

Podle mého názoru Soudní dvůr rozhodl správně, když určil, že obecná povinnost dohledu je v rozporu s právem. Obecná povinnost dohledu by se prováděla systémem filtrovacím a blokovacím, z toho nám vyplývá, že má filtrovací funkci a za druhé funkci blokovací. Pokud se bavíme obecně, mám za to, že filtrovací funkce je ta více problematická ve vztahu k zásahům do základních práv. A to proto, že filtrovací funkce systému má za úkol zkontrolovat všechnu komunikaci, jak odcházející, tak přicházející, mezi uživatelem a internet, za účelem, aby zjistila, jaké soubory jsou přenášeny. Právě v tomto faktu vidím obrovský zásah do ochrany soukromí. V kombinaci se zásahem do ochrany osobních údajů způsobeným shromažďováním a identifikováním IP adres uživatelů, kdy ve většině případů je k jedné IP adrese přiřazen jeden uživatel, tím pádem jde přesně určit totožnost uživatele. Tento zásah by byl ještě umocněn, pokud bychom zavedli povinnost zprostředkovatele, aby do systému filtrování a blokování zavedl funkci rozeznávání legálních užití, ať už by se jednalo o smluvní nebo mimosmluvní licenci, protože v takovém případě by systém musel přesně rozeznat, kdo přenáší informace a ještě z jakého důvodu. Blokovací funkce by výrazně zasahovala do práva na informace. Celý systém filtrovací a blokovací by potom výrazně zasahoval do práva na svobodu podnikání. Lze si představit, že zavedení takového systému by kvůli své náročnosti a nákladnosti mohlo vést až k zániku zprostředkovatele, minimálně však by mohlo vést ke zvýšení cen služeb. Vzhledem k všem těmto zásahům do základních práv a proti nim stojící pouze zájem na ochranu duševního vlastnictví, myslím, že je jednoznačné, že na základě zásady proporcionality musíme určit, že uvedené opatření je nepřijatelné.

Musíme si však uvědomit, že se Soudní dvůr vyjadřoval k opatření, které bylo definováno v podstatě nejméně, jak mohlo být. Jednalo se o kontrolu všech sdělení všech zákazníků, preventivně, bez časového omezení. Jelikož Soudní dvůr jasně uvedl, že je vždy nutné poměřovat zásahy do práv v konkrétním případě, je určitě možné, že vzniknou návrhy opatření, které nebudou mít tak významné zásahy do základních práv,

⁹ Rozsudek SDEU C-360/10. Op. cit. sub. 7, Bod 28

a proto budou přípustné. Což nám jasně ilustruje rozhodnutí ve věci UPC Telekabel v. Constantin Film, které je uvedeno níže.

2. Atari Europe v. RapidShare AG¹⁰

V roce 2008 zažalovala Atari Europe (dále jen „Atari“), producent počítačových her, švýcarskou společnost RapidShare AG (dále jen „RapidShare“), která poskytuje tzv. file-hostingové služby¹¹ na internetové adrese <http://www.rapidshare.com>. Obdobné služby u nás poskytuje např. server <http://www.uloz.to>.

Atari zjistila, že se na serveru Rapidshare nachází její hra Alone in the Dark a vyzvala RapidShare k zablokování odkazů k souborům obsahující danou hru. Mimo jiné byl i odkaz na stažení hry ze serverů RapidShare zobrazen hned na první straně vyhledávače www.google.com. V druhé části výzvy společnost Atari žádala, aby se RapidShare zdržel dalšího zpřístupňování uvedené hry veřejnosti pomocí internetu či jinak a zároveň, aby zamezil takovému chování třetích osob. RapidShare poslal Atari dopis a potvrdil, že všechny linky byly zablokovány, druhou část výzvy odmítl. Atari i po datu doručení dopisu našla nelegální kopie hry na serveru RapidShare.

Proto Atari podala na RapidShare žalobu u německého zemského soudu a domáhala se mj. toho, aby soud uložil zákaz sdělování díla veřejnosti, pokud soubor obsahuje název „Alone in the Dark“ nebo pokud se hra objeví na tzv. „link collection“¹² stránkách odkazujících na www.rapidshare.com.

Soud prvního stupně svým rozhodnutím zčásti vyhověl žalobě,¹³ odvolací soud ji však zamítl.¹⁴ Odvolací soud argumentoval, že samotný fakt, že na file-hostingové

¹⁰ Rozhodnutí Spolkového ústavního soudu („*Bundesverfassungsgericht*“) vydáno dne 12. 7. 2012 sp. zn. I ZR 18/11. In: <http://dejure.org> [online]. [Citováno dne 30. 3. 2014]. Dostupné z WWW: <<http://dejure.org/dienste/vernetzung/rechtsprechung?Text=I%20ZR%2018/11>>

¹¹ *File-hostingové služby spočívají v tom, že jedním kliknutím může uživatel nahrát své soubory na server file-hostingové společnosti. Ihned po nahrání uživatel obdrží odkaz, díky kterému si může daný soubor kdykoliv stáhnout.*

¹² Volný překlad „sbíрка odkazů“, jakákoliv stránka obsahující seznamy odkazů na nelegální obsah nahraný na file-hostingových serverech jako např. rapidshare.com

¹³ Rozhodnutí německého Zemského soudu („*Landgerichte*“) Düsseldorf vydáno dne 24. 3. 2010 sp. zn. 12 O 40/09 U. In: <http://dejure.org> [online]. [Citováno dne 30. 3. 2014]. Dostupné z WWW: <<http://dejure.org/dienste/vernetzung/rechtsprechung?Gericht=LG%20D%FCsseldorf&Datum=24.03.2010&Aktenzeichen=12%20O%2040/09>>

¹⁴ Rozhodnutí německého Vrchního zemského soudu („*Oberlandesgerichte*“) Düsseldorf vydáno dne 21. 12. 2010 sp. zn. I-20 U 59/10. In: <http://dejure.org> [online]. [Citováno dne 30. 3. 2014]. Dostupné

službě se objevily soubory porušující autorská práva, nezakládá odpovědnost poskytovatele takové služby. Odpovědnost závisí na tom, zda přijmul rozumná opatření k zabránění zásahům do autorských práv v době, kdy se o nich dozvěděl. Dále odvolací soud konstatuje, že obchodní model RapidShare není primárně založen na nelegálním obsahu, proto nemůžeme ohrozit celý jeho obchodní model nepřiměřenými kontrolními povinnostmi. Podle názoru odvolacího soudu je nemožné kontrolovat obsah podle názvu souboru, protože pod názvem „Alone in the Dark“ mohou být stejně dobře fotky z dovolené. A že ze stejných důvodů je nemožná i kontrola skrz link collections.

Spolkový ústavní soud vyloučil porušení německého autorského zákona¹⁵ ohledně poskytovatele file-hostingové služby, protože samotné nahrání obsahu porušujícího autorská práva nezakládá odpovědnost poskytovatele file-hostingové služby. Zároveň se ztotožnil s argumentací odvolacího soudu v tom, že na obchodní model RapidShare nemůžeme pohlížet jako na primárně porušující autorská práva. Na tento fakt nemá vliv ani to, že RapidShare poskytuje tzv. „premium“ účty.¹⁶ „Vyloučil tedy aplikaci tzv. *Störerhaftung*, tedy ručení podnikatele za porušení autorských práv, což je zvláštní institut v německém právu, podle něhož může být osoba spoluodpovědná za takové porušení v případě, kdy úmyslně a významnou měrou přispěje k neoprávněnému zásahu do autorských práv.“¹⁷ Dále soud poukázal, že RapidShare nemůže být odpovědný za obsah třetích osob. Vyloučení odpovědnosti vyplývá z unijního práva, které určuje, že poskytovatel file-hostingových služeb není povinen aktivně kontrolovat informace, jenž si uživatelé u něj ukládají. Toto se ovšem vztahuje pouze na obecnou povinnost dohledu. A podle názoru Spolkového ústavního soudu se však nevztahuje na speciální povinnost, kdy poskytovatelé služeb musí ve specifických případech odhalovat nelegální aktivity a zabraňovat jim.

Tři nejdůležitější body rozhodnutí tedy jsou. Za prvé, že poskytovatel file-hostingových služeb po tom, co obdržel výzvu upozorňující na výskyt souborů

z WWW:

<<http://dejure.org/dienste/vernetzung/rechtsprechung?Gericht=OLG%20D%FCsseldorf&Datum=21.12.2010&Aktenzeichen=20%20U%2059/10>>

¹⁵ Viz <http://dejure.org/gesetze/UrhG>

¹⁶ Placené účty poskytující uživatelům neomezené stahování.

¹⁷ OTEVŘEL, P. Rozsudek RapidShare a právní aspekty file-hostingových služeb [online]. [citováno 30. 3. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://www.pravoit.cz/article/rozsudek-rapidshare-a-pravni-aspekty-file-hostingovych-sluzeb>>

porušujících autorská práva, má povinnost zabránit nahrání dalších souborů (tzv. „kontrolní a preventivní povinnost“). Tato povinnost však musí být přiměřená technickým a ekonomickým možnostem poskytovatele služeb. V případě porušení dané povinnosti bude odpovídat jako ručitel. Za druhé musí využít slovní filtr s následnou manuální kontrolou souborů, které našel filtr, zda nebylo zasaženo do autorského práva. Toto není ovlivněno faktem, že není schopen nalézt všechny zásahy. A za třetí pokud se poskytovatel služeb chce vyhnout odpovědnosti za zásahy do autorských práv, je po něm vyžadováno, aby manuálně zkontroloval alespoň některé odkazy z link collections, odkazující na jeho službu.

Spolkový Ústavní soud navázal na rozhodnutí uvedené výše v případě GEMA¹⁸ vs. RapidShare.¹⁹ Soud znovu shrnul rozhodnutí do tří nejzásadnějších bodů. V prvním bodě se uvádí, že samotný obchodní model file-hostingové služby nezakládá porušení práv. Ale že činnosti, podporující riziko užití služby pro sdílení nelegálního obsahu, jsou významné z pohledu, zda a v jakém rozsahu uložit kontrolní a preventivní povinnosti. Za druhé soud uvádí, že když poskytoval file-hostingové služby svou obchodní činností významně podporuje porušování autorského práva, pak není nepřiměřené uložit poskytovateli takové služby širokou kontrolní povinnost. Tuto významnou podporu porušování autorského práva vidí soud mj. v tom, že zde nejsou žádné poplatky za používání služby, všechny příjmy plynou RapidShare z plateb za premium účty. Proto RapidShare potřebuje velké a často stahované soubory, aby co nejvíce uživatelů mělo potřebu zakoupit si premium účty. Jen doplním, že stahování souborů bez premium účtu je značně omezeno, ať už množstvím dat, které může uživatel stáhnout nebo hlavně omezením stahovací rychlosti. Soubory, které tuto definici nejlépe splňují, jsou právě nelegální kopie filmů a hudebních skladeb. Jako další argument podpory porušování autorských práv soud uvádí možnost, využívat RapidShare anonymně. Za třetí soud určuje, že rozsah následné kontrolní a preventivní činnosti, která vzniká poté, co bylo poskytovateli file-hostingových služeb oznámeno očividné porušení autorských práv, nemůže být omezeno jen proto, že počet

¹⁸ Viz <http://en.wikipedia.org/wiki/Gesellschaft_f%C3%BCr_musikalische_Auff%C3%BChrungs-und_mechanische_Vervielf%C3%A4ltigungsrechte>

¹⁹ Rozhodnutí Spolkového ústavního soudu („*Bundesverfassungsgericht*“) vydané dne 15. 8. 2013 sp. zn. I ZR 80/12. In: <http://dejure.org> [online]. [Citováno dne 30. 3. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://dejure.org/dienste/vernetzung/rechtsprechung?Gericht=BGH&Datum=15.08.2013&AktENZEICHEN=I%20ZR%2080/12>>

oznámených chráněných děl je vysoký, tedy že v daném případě není ovlivněno nákladnosti, či složitostí splnění povinnosti. V daném případě se jednalo o více než 4800 hudebních skladeb.

V následujícím odstavci se pokusím posoudit rozhodnutí Spolkového ústavního soudu ve světle rozhodnutí *Scarlet Extended v. SABAM* (dále jen „Scarlet“), které je uvedeno výše.

Spolkový ústavní soud tedy považuje poskytovatele file-hostingové služby za zprostředkovatele a ukládá společnosti RapidShare soudním příkazem zavést kontrolní a preventivní povinnost spočívající v zavedení slovního filtru a následné manuální kontrole výsledků zaměstnanci společnosti RapidShare, dále zavedení aspoň namátkové kontroly link collection pro daný soubor, pokud odkazují na stránky společnosti RapidShare. Podle Spolkového ústavního soudu se takto definované povinnosti nedají považovat za obecnou povinnost dohledu, jak ji Soudní dvůr Evropské unie definoval v rozsudku *Scarlet*, ale považuje je za speciální povinnosti. Soudní dvůr definoval obecnou povinnost dohledu jako systém kontroly všech elektronických sdělení, vůči všem zákazníkům, preventivně, výlučně na náklady zprostředkovatele a časově neomezené, taková kontrola je schopna identifikovat hudební, obrazová či kinematografická díla, ke kterým vlastní navrhovatel práva. Pokud si nejdříve vezmeme povinnost zavedení slovního filtru s následnou manuální kontrolou, tak můžeme dovodit, že daná povinnost splňuje všechny znaky obecné povinnosti dohledu, až na znak, že daný systém má schopnost identifikovat hudební, obrazová či kinematografická díla. Právě ale absence posledního znaku je podle mě zásadní. V daném případě soud příkazuje zavést filtrovací a blokovací systém, který pouze kontroluje názvy souborů, z čehož vyplývá, že filtrovací funkce je značně omezená. Systém nepotřebuje vědět, co daný soubor obsahuje, ani kdo ho nahrává, jediné, co zkontroluje, je název souboru, proto v daném případě nespátřuju zásah do ochrany soukromí, ani do ochrany osobních údajů. Jak správně poznamenává odvolací soud, samotný slovní filtr by byl nedostatečný, což právě řeší povinnost následné manuální kontroly podezřelých souborů. Samozřejmě, že by zde mohly za určitých okolností vzniknout zásahy do práva na informace, např. pokud by smazali soubor sice obsahující hru *Alone in the Dark*, ke které by však daný uživatel měl licenci. Myslím si však, že

takové zásahy by byly ojedinělé. Poslední věta se vztahuje i na povinnost kontroly link collection. Je očividné, že obě povinnosti by byly vcelku podstatným zásahem do svobody podnikání. Musíme tedy porovnat právo na duševní vlastnictví se svobodou podnikání. Myslím, si že v daném případě právo na duševní vlastnictví značně převažuje, protože za prvé zavedení slovního filtru s následnou manuální kontrolou a kontroly link collection nejsou natolik náročné technicky, ani finančně, aby bylo považováno za nepřiměřené podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/48, za druhé i když německé soudy dovodili, že obchodní model RapidShare je dovolený, je každému jasné, že velká část obsahu na jejich serverů byla nelegálně. Právě z důvodu porušování autorských práv v tak obrovském rozsahu²⁰ si myslím, že zavedená opatření jsou více než přiměřená. Souhlasím s názorem Spolkového ústavního soudu, že v daném případě se nejedná o obecnou povinnost dohledu a přijatá opatření jsou dle mého názoru přiměřená.

Ještě bych doplnil, že v českém právním prostředí se také objevila žaloba na poskytovatele file-hostingové služby (<http://www.share-rapid.cz>) v médiích známém jako „Kuky se vrací.“²¹ Bohužel celý případ byl rozhodnut na základě procesních předpisů a soudy se vůbec nezajímaly o hmotněprávní otázku věci, jelikož žalovaný se v podstatě nebránil, až na neodůvodněné odvolání. Městský soud v Praze²² vydal rozsudek pro uznání a následné odvolání bylo zamítnuto Vrchním soudem v Praze,²³ protože žalovaný nedodal důvody odvolání. Jediná zajímavá věc je tedy formulace žalobního petitu: „I. Žalovaná ShareRapid, a. s., je povinna zdržet se poskytování služeb prostřednictvím portálu <http://www.share-rapid.cz> umožňujících ukládání souborů obsahujících textový řetězec „Kuky“, jejichž obsahem je audiovizuální dílo či část audiovizuálního díla režiséra Jana Svěráka s názvem „Kuky se vrací“.“ Vzhledem

²⁰ V roce 2010 byla RapidShare jednou z 50-ti nejpoužívanějších stránek na internetu. Srov. RapidShare ditches Ceo Bobby Chang. <http://torrentfreak.com/>[online]. [Citováno dne 15. 4. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://torrentfreak.com/rapidshare-ditches-ceo-bobby-chang-100421/>>

²¹ Jedná se o film Jana Svěráka. Viz <<http://www.csfd.cz/film/244402-kuky-se-vraci/>>

²² Rozsudek Městského soudu v Praze vydaný dne 2. 12. 2011 sp. zn. 31 C 72/2011-33. In: HUSOVEC, M. Rozhodnutia Pražských soudov vo veci Share-rapid.cz. MicroBlog Priateľov EISi[online]. [Citováno dne 31. 3. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://blog.eisionline.org/2013/09/01/rozhodnutia-prazskych-sudov-vo-veci-share-rapid-cz/>>

²³ Rozsudek Vrchního soudu v Praze vydaný dne 27. 2. 2013. In: HUSOVEC, M. Rozhodnutia Pražských soudov vo veci Share-rapid.cz. MicroBlog Priateľov EISi[online]. [Citováno dne 31. 3. 2014]. Dostupný z WWW: <<http://blog.eisionline.org/2013/09/01/rozhodnutia-prazskych-sudov-vo-veci-share-rapid-cz/>>

k mé argumentaci k případu RapidShare si myslím, že i v tomto případě je požadované opatření přiměřené.

3. UPC Telekabel v. Constantin Film²⁴

Jedná se o velmi aktuální rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o limitech obecné povinnosti dohledu. Soudní dvůr v tomto rozhodnutí navázal na rozsudek ve věci Scarlet Extended v. SABAM (dále jen „Scarlet“).

V předmětném případě šlo o spor mezi Constantin Film Verleih GmbH, Wega Filmproduktionsgesellschaft GmbH a UPC Telekabel Wien GmbH. Společnosti Constantin Film a Wega zjistili, že stránky kino.to nabízejí jejich díla ke stažení, příp. k možnosti sledování pomocí technologie „streaming“,²⁵ bez jejich svolení. Proto se obrátili na soud, aby vydal předběžné opatření proti UPC Telekabel, jakožto poskytovateli internetového připojení, příkazující zablokování přístupu uživatelům k těmto webovým stránkám. Soud jejich návrhu vyhověl a UPC Telekabel se odvolal. Odvolací soud částečně změnil usnesení, tím, že mj. shledal, že volba způsobu blokování stránek má být na UPC Telekabel, ale povinnost blokovat dané webové stránky byla zachována. Proto UPC Telekabel podala opravný prostředek k rakouskému Nejvyššímu soudu („Oberster Gerichtshof“). Nejvyšší soud podal předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské Unie, ve znění (na druhou a čtvrtou otázku soud neodpověděl²⁶):

„1) Má být čl. 8 odst. 3 směrnice 2001/29 [...] vykládán v tom smyslu, že osoba, která na internetu zpřístupňuje předměty ochrany bez souhlasu nositele práv [ve smyslu čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29], využívá služeb poskytovatele [internetového] připojení osob, které využívají přístupu k těmto předmětům?“

²⁴ Rozsudek SDEU ze dne 27. 3. 2014 sp. zn. C-314/12. In: <http://curia.europa.eu> [online]. [Citováno dne 12. 4. 2014] Dostupný z WWW:

<<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130d660208f22311441f8826aa4089d28466c.e34KaxilC3eQc40LaxqMbN4OaNePe0?text=&docid=149924&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=52130>>

²⁵ Viz <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Streaming>>

²⁶ Ibid, bod 41, bod 65

V případě kladné odpovědi na první nebo druhou otázku, a pokud tedy musí být vůči poskytovateli [internetového] připojení vydán soudní zákaz ve smyslu čl. 8 odst. 3 směrnice 2001/29:

3) Je slučitelné s unijním právem, a zejména s požadavkem vyvážení základních práv zúčastněných osob, aby bylo poskytovateli internetového připojení zcela obecně (tedy bez nařízení konkrétních opatření) zakázáno, aby svým zákazníkům umožňoval přístup k určitým webovým stránkám, s jejichž celým obsahem anebo jeho podstatnou částí nevyslovil nositel práv souhlas, jestliže poskytovatel připojení může donucovací sankce postihující porušení tohoto zákazu odvrátit prokázáním toho, že již učinil všechna opatření, která je od něj možné rozumně požadovat?“

V první otázce dochází Soudní dvůr k závěru, že „čl. 8 odst. 3 směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že osoba, která na webových stránkách zpřístupňuje předměty ochrany bez souhlasu nositele práv ve smyslu čl. 3 odst. 2 této směrnice, využívá služeb poskytovatele internetového připojení těch osob, které si tyto předměty prohlížejí, kterýžto musí být považován za zprostředkovatele ve smyslu čl. 8 odst. 3 směrnice 2001/29.“²⁷ K tomu dodává, že osoba může být považována za zprostředkovatele i bez zvláštního vztahu s osobou porušující autorská práva. Jiný výklad by značně snížil právní ochranu nositelů autorských práv, což je proti cílům Informační směrnice. Dále dodává, že k vydání soudního příkazu proti poskytovateli internetového připojení, není nutné prokázat, že uživatelé daného poskytovatele se připojují na webové stránky s nelegálními díly. Toto soudní dvůr vysvětluje zásadou uvedenou mj. i v rozhodnutí *Scarlet*, kdy soud konstatoval, že soudní příkaz má vést k ukončení porušování práv, ale i předcházet porušování v budoucnosti. Nezáleží, jestli někdy některý z uživatelů se připojil na dané webové stránky, jelikož zde existuje preventivní povinnost,²⁸ tedy povinnost zabránit budoucím porušením, které by mohli spáchat i uživatelé UPC Telekabel.

V odpovědi na třetí otázku soud poukazuje na fakt, že při posuzování takového příkazu, je třeba zohlednit hlavně požadavky vyplývající z ochrany základních práv. Při styku jednotlivých práv je nutné nalézt mezi právy spravedlivou rovnováhu. V daném

²⁷ Ibid, bod 40

²⁸ Viz ibid bod 37, 38

případě se jedná o styk práva duševního vlastnictví, svobodou podnikání a právem na informace, více k tomuto v rozsudku Scarlet. Soud poznamenává, že v daném případě se jedná o omezení svobody podnikání předmětným soudním příkazem. Avšak daný příkaz nezasahuje do podstaty svobody podnikání, i když jej omezuje ve volnosti nakládání se zdroji, neboť zavedení daného opatření může znamenat značné náklady, příp. výrazné organizační změny či značně obtížná nebo složitá řešení. Soud připomíná, že při volbě vhodného opatření, musí být vzaty do úvahy možné dopady na právo na informace uživatelů. Dále zdůrazňuje, že dané opatření nemusí vést k úplnému ukončení porušování autorských práv, protože za určitých okolností nemusí zprostředkovatel přijmout žádné opatření, např. protože technické opatření vůbec neexistuje, nebo je prakticky neproveditelné. Nakonec soud rozhodl takto: *„Základní práva uznaná unijním právem musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby bylo poskytovateli internetového připojení prostřednictvím příkazu vydaného soudem zakázáno poskytovat zákazníkům přístup k webovým stránkám, na nichž jsou online zpřístupňovány předměty ochrany bez souhlasu nositelů práv, pokud tento soudní příkaz neupřesňuje, jaká opatření musí tento poskytovatel připojení přijmout, a pokud tento poskytovatel může uniknout sankcím postihujícím porušení uvedeného soudního příkazu prokázáním toho, že již přijal všechna opatření, jež po něm lze rozumně požadovat, avšak za podmínky, že přijatá opatření zbytečně nezabavují uživatele internetu možnosti využít oprávněného přístupu k dostupným informacím a vedou k zabránění nebo alespoň ke ztížení neoprávněných prohlížení předmětů ochrany a ke skutečnému odrazování uživatelů internetu, kteří využívají služeb adresáta tohoto soudního příkazu, od prohlížení těchto předmětů, které byly zpřístupněny při porušení práva duševního vlastnictví, což musí ověřit vnitrostátní orgány a soudy.“*²⁹

K první předběžné otázce se nebudu vyjadřovat, protože je dle mého názoru jednoznačná a správná. SDEU už v několika případech (viz Scarlet, SABAM v. Netlog) rozhodl totožně, proto si myslím, že daná otázka už je úplně vyřešená a není k ní, co dodat.

²⁹ Ibid, rozhodnutí 2)

Třetí předběžná otázka je mnohem zajímavější, protože navazuje na rozsudek ve věci *Scarlet*. Generální advokát Pedro Cruz Villalón ve svém stanovisku³⁰ označuje soudní příkaz obsažený v této předběžné otázce jako zákaz k dosažení určitého výsledku, jelikož soudní příkaz nechává volbu opatření na povinném, tedy na zprostředkovateli. K tomuto generální advokát dodává, že s takovým zákazem nesouhlasí,³¹ stejný názor sdílí Evropská komise.³² Já se s tímto názorem ztotožňuji, protože nejdůležitějším prvkem při vydaní takového soudního příkazu je spravedlivá rovnováha mezi právy, která nemůže být určena, když soud netuší, jaké opatření zprostředkovatel zavede. K tomuto se vyjadřuje i Generální advokát a poukazuje, že rovnováha mezi právy musí být posouzena při přijetí soudního příkazu.³³ Protože přijaté opatření může být méně intenzivní ve prospěch práva na informace uživatelů, nebo naopak. Následně je poskytovatel v nejistotě, v případě prvního opatření je možné, že mu bude uložena donucovací pokuta ve vykonávacím řízení, v opačném případě, že ho zažalují uživatelé. Ještě bych se chtěl vyjádřit jen k samotnému faktu, že se blokují jen určité IP adresy. Vzhledem k mé argumentaci v případě *Atari v. RapidShare*, bych poukázal, že se znova jedná o systém, jehož filtrační funkce je omezena, jen kontroluje zda se uživatel nepřipojuje na dané IP adresy, proto si myslím, že principiálně není možné říct, že takové opatření nesmí být zavedeno. Generální advokát se vyjádřil i ke čtvrté předběžné otázce, kterou SDEU nezodpověděl. Ve čtvrté otázce se ve zkratce ptali SDEU, zda lze uložit zprostředkovateli určitá opatření k blokování webových stránek, která jsou vcelku nákladná, a která lze jednoduše obejít technickými prostředky. Generální advokát dovozuje, že takové opatření není paušálně vyloučeno³⁴ a musí se v každém konkrétním případě posoudit rovnováha základních práv.

Abych to shrnul, nesouhlasím s rozsudkem SDEU v třetí předběžné otázce, myslím si, že opatření proti zprostředkovateli by měla být konkrétně určena, tak aby soud mohl posoudit možný dopad na základní práva a nastolit jejich spravedlivou

³⁰ Stanovisko Generálního advokáta Pedra Cruz Villalóna ze dne 26. 11. 2013 ve věci C-314/12 „*UPC Telekabel v. Constantin Film*“. In: <http://curia.europa.eu/>[online]. [Citováno dne 15. 4. 2014]. Dostupný z WWW:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=144944&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=212222>

³¹ Ibid, bod 71

³² Ibid, bod 66

³³ Ibid, bod 88

³⁴ Ibid, bod 102

rovnováhu. Soudní dvůr měl, podle mě, odpovědět na třetí otázku záporně a zabývat se stejně jako generální advokát otázkou čtvrtou. V otázce čtvrté se znovu ztotožňují s názorem generálního advokáta, že soud může uložit určitá opatření k blokadě webových stránek při zvažování možných zásahů do základních práv.

Ve světle tohoto rozhodnutí bych se ještě rád vrátil k případu *Atari v. RapidShare* (dále jen „RapidShare“). Zdá se, že rozhodnutí RapidShare je neslučitelné s unijním právem, protože za prvé ukládá konkrétní opatření a za druhé nedává zprostředkovateli možnost liberace, pokud prokáže, že zavedl všechna opatření, která po něm lze rozumně požadovat. Na druhou stranu je nutné zdůraznit, že i německé soudy se zabývali zásahem do základních práv a to hlavně zásahem do svobody podnikání, kdy konstatovali, že přijatá opatření nesmí být nadměrně nákladná a složitá. Tedy posuzovali rovnováhu práv a usoudili, že zavedená opatření jsou přiměřená, přesně v souladu. Rozhodnutí RapidShare je tedy v souladu s odpovědí generálního advokáta na čtvrtou předběžnou otázku. Proto si dál stojím za svým názorem, že rozsudek SDEU ve věci *UPC Telekabel* nebyl úplně šťastný a přikláním se k názoru, že se spíše měl vydat SDEU cestou podobnou jako německé soudy v případě *RapidShare*.

4. Případ „liberecký pirát“³⁵

Případ šestnáctiletého studenta, který na svých stránkách zpřístupňoval nelegální kopie filmů za použití tzv. embedded linků.³⁶ Konkrétně využíval neoprávněné rozmnoženiny filmových a televizních děl uložené na stránkách megavideo.com.³⁷ Sám vydělával na reklamě a pomocí tzv. VIP účtů, které si mohli uživatelé zakoupit. Tuto činnost vykonával od 10. 6. 2009 do 19. 4. 2010. V průběhu času provozoval dvě webové stránky, kdy první smazal po výzvě České protipirátské unie z 30. 5. 2008, a založil nové stránky, které fungovaly na stejném principu, na nichž zpřístupnil 2470 děl.

³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013 sp. zn. 8 Tdo 137/2013. In: <http://www.nsoud.cz/> [online]. [Citováno dne 31. 3. 2014]. Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/763AE1D4853A3985C1257B5C004F46EE?openDocument&Highlight=0>

³⁶ Embedded link je technický způsob, kdy obsah, pomocí ní zobrazený, se jeví jako součást webové prezentace a uživatel zpravidla nepoznává, že se daný obsah nalézá na jiném serveru/webové stránce. Příkladem je forma embedded videí.

³⁷ Stránky patřily pod služby poskytované službou Megaupload, která byla ukončena soudním zákazem amerického soudu. Viz <<http://en.wikipedia.org/wiki/Megavideo>>

Případ byl nejprve projednáván Okresním soudem v Liberci. Proti jeho rozsudku podal tulipán (pseudonym použitý v trestním spise) odvolání. Krajský soud v Ústí na Labem napadený rozsudek zrušil a znovu rozhodnul. Tulipán byl odsouzen za spáchání provinění podle §270 TZ *Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi*, tím že neoprávněně zasáhl nikoli nepatrně do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, zvukově obrazovému záznamu a televiznímu vysílání. Bylo mu vyměřeno trestní opatření v délce trvání 5 měsíců s odkladem na jeden rok a trestní opatření propadnutí věci a to notebooku i s brašnou. Případ se dostal až k Nejvyššímu soudu po dovoláním podaném Tulipánem. Avšak Nejvyšší soud dovolání odmítl a potvrdil závěry soudů nižších instancí. Nakonec o věci rozhodoval i Ústavní soud,³⁸ který ústavní stížnost odmítl pro zjevnou neopodstatněnost, a k meritu věci se vůbec nevyjadřoval.

Nejvyšší soud se ztotožnil s argumentací nižších soudů, že na využití embedded linků v daném případě se vztahuje §18 odst. 2 AutZ, že se tedy jedná o sdělování díla veřejnosti a na takovou činnost musel mít tulipán souhlas majitele autorského práva. Dá se tedy v českém právním prostředí jednoduše říct, že embedded link rovná se sdělování díla veřejnosti podle §18 odst. 2. Já si osobně myslím, že až tak jednoduché to není. Za prvé je důležité si uvědomit, že se jednalo o trestněprávní rozhodnutí a proto se soudy nezabývaly pojmem sdělování díla veřejnosti až do hloubky. Jako argument na podporu svého názoru bych zmínil, mj. absenci jakékoliv zmínky o Informační směrnici, resp. článku 3 odst. 1, který je předobrazem našeho §18 odst. 2 AutZ. Také je nutné zdůraznit, že soud se ani nesnažil obecně vyřešit otázku linkování, ale pouze si vyřešil otázku v tomto konkrétním případě pro účely trestního řízení. Za druhé celý obchodní model tulipána byl založen na zpřístupňování nelegálních videí formou embedded linků, jak vyplývá z výpovědi znalce, samotného obžalovaného i svědka. Stánky mj. obsahovaly výpis filmů s největším zhlédnutím, výpis nejvíce stahovaných filmů, ale hned na hlavní stránce se uživatel setkal i s nabídkou VIP účtu. Mimo nelegální videa stránky žádný jiný obsah nenabízely. V této souvislosti i soudy zmiňovaly jako důležitou okolnost, že odsouzený všechny linky přidával ručně na základě svého uvážení, nejednalo se tedy o žádnou automatizaci, ani linky přidávané uživateli.

³⁸ Usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2013 sp. zn. III. ÚS 1768/13. In: <http://nalus.usoud.cz>[online]. [Citováno dne 3. 4. 2014]. Dostupné z WWW: <<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=80849>>

Z hlediska obchodního modelu se nabízí otázka vzniku nějaké odpovědnosti. Soudy mimo jiné i v modelu provozované činnosti viděli trestněprávní odpovědnost. Jako třetí a poslední důvod bych zmínil, alespoň v trestněprávní rovině, že šlo o zásadní zásah do práv, neboť tulipán provozoval stránky okolo deseti měsíců a zasáhl do práv nejméně v 2470 případech, alespoň tolik jich je uvedeno ve spisu. Z těchto tří důvodů, které jsem uvedl vyplývá, že zde nejspíše vznikla nějaká odpovědnost, soudy dokonce určili, že zde vznikla trestněprávní odpovědnost, ale je otázka, jestli určení, že použití embedd linku je užití podle §18 odst. 2 AutZ bylo nejšťastnější.

Myslím si, že dané rozhodnutí nebude mít valný praktický dopad, nejenom kvůli důvodům uvedeným výše, ale i proto, že se čeká na rozhodnutí SDEU v předběžných otázkách C-279/13 *C More Entertainment*³⁹ a C-348/13 *BestWater*⁴⁰, které snad do dané problematiky vnesou více světla. K tomu nutno dodat, že v době rozhodnutí českých soudů ještě nebylo rozhodnuto ve věci *Svensson*.⁴¹

5. Případ *Svensson*⁴²

Dne 13. 2. 2014 bylo vydáno rozhodnutí, kterým Soudní dvůr rozhodl o předběžné otázce podané švédským soudem. V řízení před švédským soudem se jednalo o to, že čtyři švédští novináři (dále jen „žalobci“), mezi nimi i Nils Svensson, po němž se celé řízení nazývá, podali žalobu na *Retriever Sverige AB* (dále jen „žalovaný“), v níž žádají náhradu škody, která jim vznikla, podle jejich názoru tím, že žalovaná strana umístila na své internetové stránky hypertextové odkazy („hyperlinky“) na novinové články, jejichž jsou autory.

Žalovaný provozuje internetové stránky, které fungují jako seznamy hyperlinků na články zveřejněné na jiných internetových stránkách. Tedy nevytváří žádný vlastní

³⁹ Viz

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139178&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=602098>

⁴⁰ Viz

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=143224&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=129861>

⁴¹ Rozsudek SDEU C-466/12, Op. cit. sub. 42

⁴² Rozsudek SDEU vydaný dne 13. 2. 2014 sp. zn. C-466/12. In: <http://curia.europa.eu> [online]. [Citováno dne 31. 3. 2014] Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=informa%25C4%258Dn%25C3%25AD%2Bs m%25C4%259Brnice&docid=147847&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=129829#ctx1>

obsah, pouze odkazuje na obsah jiných osob, ale samozřejmě vydělává na reklamě umístěné na jejich stránkách. Žalobci proto podali žalobu k okresnímu soudu ve Stockholmu, kde se domáhali náhrady škody, která vznikla užitím bez jejich souhlasu. Soud však žalobu zamítl a proto se odvolali k odvolacímu soudu ve Svea, jenž položil 4 předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie.

„1) Představuje skutečnost, že jiná osoba než nositel [autorského práva] k dílu poskytne hypertextový odkaz na toto dílo na své internetové stránce, sdělování díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice [2001/29]?

2) Má na posouzení první otázky vliv skutečnost, že se dílo, na které je odkazováno, nachází na internetové stránce, která je všem přístupná bez omezení, nebo skutečnost, že přístup k této stránce je naopak nějakým způsobem omezen?

3) Je třeba při posuzování první otázky rozlišovat podle toho, zda se dílo poté, co uživatel klikne na odkaz, zobrazí na jiné internetové stránce, nebo se naopak zobrazí takovým způsobem, že vyvolá dojem, že je zobrazeno na téže [internetové] stránce?

4) Může členský stát poskytnout výlučnému právu autora větší ochranu tím, že stanoví, že pojem „sdělování veřejnosti“ zahrnuje více úkonů, než uvádí čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29?“⁴³

První tři předběžné otázky zkoumal soud společně v rámci výkladu čl. 3 odst. 1 Informační směrnice. Soud poukazuje, že z výše zmíněného ustanovení vyplývá, že sdělování díla v sobě obsahuje dva kumulativní prvky a to prvek „sdělování“ a prvek veřejnosti. Jen pokud jsou splněny oba prvky, jedná se o sdělování díla veřejnosti. Soud tedy dovozuje, že „*uvedení hypertextových odkazů na chráněná díla je kvalifikováno jako „zpřístupnění“, a tedy „sdělování“ ve smyslu uvedeného ustanovení,*“⁴⁴ přičemž svou argumentaci opírá o předchozí judikaturu. V případě prvku veřejnosti dovozuje, že aby se jednalo o sdělování veřejnosti, musí být sdělováno nové veřejnosti. Tato podmínka nebyla v daném případě splněna, protože už prvotní sdělení spadá pod pojem sdělování veřejnosti podle Informační směrnice a jelikož prvotní sdělení nebylo nijak omezeno, má se za to, že bylo sdělováno všem uživatelům internetu, proto při odkazování už žalovaný nezpřístupňoval dílo nové veřejnosti. Soud dokonce dodává, že

⁴³ Rozsudek SDEU C-466/12. Op. cit. sub. 42

⁴⁴ Rozsudek SDEU C-466/12. Op. cit. sub. 42

na předchozí zjištění nemá vliv, zda je uživatel schopen rozlišit, jestli se obsah nalézá na dané, či jiné stránce, tedy jestli se jedná o embedd, nebo základní odkaz. Na čtvrtou předběžnou otázku soud odpověděl, že není možné vnitrostátní úpravou rozšiřovat pojem sdělování veřejnosti podle čl. 3 odst. 1 Informační směrnice.

Soud rozhodl, že v případě odkazování na volně dostupná díla a to i v případě embedded odkazů, se nejedná o sdělování díla veřejnosti, tedy se nejedná o užití díla v případě, že už bylo dílo legálně zpřístupněno všem uživatelům bez rozdílu. Tento rozsudek určitě ocení různé stránky živící se odkazováním na cizí obsah či vyhledávače. Je ovšem velká škoda, že se Soudní dvůr nevyjádřil k možnosti, kdy prvotní sdělení je neoprávněným užitím, zda by rozhodl stejně na základě argumentace s novou veřejností, tedy že odkaz by nebyl užitím, protože už k prvotnímu sdělení měli přístup všichni uživatelé internetu, nebo by bylo rozhodnutí rozdílné. Další velký problém rozhodnutí je, že se SDEU nevyjádřil k řetězení odkazů. Např. stránka A odkazuje na stránku B a stránka B na stránku C, kde je omezeně dostupný obsah. Stránka B zpřístupňuje nové díla nové veřejnosti, a proto užívá dílo způsobem sdělování veřejnosti. Je ale tímto neoprávněným užitím stránky B zkonsumována nová veřejnost a v případě stránky C se už nejedná o užití díla?

Celkově si myslím, že rozhodnutí Svensson ponechává mnoho otázek nezodpovězených a ve výsledku si dovoluji s tímto rozhodnutím nesouhlasit. Osobně si myslím, že se měl SDEU vydat směrem, který navrhovala European Copyright Society ve svém názoru na případ Svensson.⁴⁵ A to, že měl konstatovat, že zde nedochází k přenosu díla a proto ani ke sdělování veřejnosti. V tomto smyslu judikoval kanadský Nejvyšší soud,⁴⁶ který zdůrazňuje, že je rozdíl mezi sdělováním je rozdílné od samotného sdělení, že něco existuje či kde to existuje. Při sdělování existuje kontrola nad obsahem i kontrola, zda se obsah dostane ke konzumentům. A dále shrnuje, že odkazy jsou neutrální, nevyjadřují žádný názor a nemají kontrolu nad obsahem. Podle mě největší problém určení, že odkaz je užitím díla tkví, právě ve faktu, jak zdurazňuje kanadský soud, že při použití odkazu nemáme žádnou kontrolu nad zobrazovaným obsahem. Takže dnes můžu zobrazovat pomocí embedd odkazu nelegální audiovizuální dílo, zítra

⁴⁵ European Copyright Society. Opinion on: The Reference to the CJEU Case C-466/12[online]. Dostupný WWW: <http://www.ivir.nl/news/European_Copyright_Society_Opinion_on_Svensson.pdf>

⁴⁶ Ibid, bod 36

jiné, ale už legální dílo a pozítří žádné, protože stránky na které odkazuju, budou smazány.

Proto si myslím, že odkazy by v žádném případě neměly být považovány za užití díla a to ani v případě embedd odkazů. To ale neznamená, že sdílení nelegálních děl by mělo být bez následku. Takové případy by se měly řešit za pomoci jiných druhů odpovědností, např. nějaký typ druhotné odpovědnosti, odpovědnost vznikající z nekalosoutěžního jednání či porušení osobnostních práv.

Bude zajímavé sledovat další vývoj odkazů v judikatuře Soudního dvoru, protože byly podány další dvě předběžné otázky na toto téma. Věci C-279/13 *C More Entertainment*⁴⁷ a C-348/13 *BestWater*.⁴⁸

Závěr

Ve své práci jsem se zaměřil na dvě aktuální rozhodnutí SDEU v oblasti autorských práv na internetu. Jednalo se o rozhodnutí ve věci UPC Telekabel v. Constantin Film a ve věci Svensson. Pokusil jsem se zpracovat i rozhodnutí, která předcházeli těmto rozhodnutím a ke každému přidat i vnitrostátní rozhodnutí na podobné téma.

V rozsudku UPC Telekabel v. Constantin Film jsem se zabýval povinnostmi zprostředkovatelů služeb na internetu. Došel jsem k tomu, že se zavádí stále nové povinnosti na ochranu práva duševního vlastnictví, myslím si, že tento nastolený trend bude i nadále pokračovat. Je nutné si na rovinu, že v současné době jsou porušována duševní a hlavně autorská práva na internetu, ve velkém a právo by na to mělo reagovat, o což se v poslední době velmi vehementně snaží SDEU. Předpokládám, že v oblasti povinností zprostředkovatelů budou postupně zavádět soudy další a další povinnosti, je otázka, kde narazí na limity obecné povinnosti dohledu.

V případě Svensson jsem se zajímal o jeden ze stavebních prvků internetu a to o odkazy. Je jasné, že i oblast odkazů se musí nějak právně vyřešit, ale právě kvůli

⁴⁷ Viz

<<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139178&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=602098>>

⁴⁸ Viz

<<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=143224&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=129861>>

veledůležitosti odkazů pro fungování internetu je tato otázka velmi náročná. SDEU už v případě Svensson nastolil určitou koncepci. Uvidíme, jak se tato koncepce vyvine v dalších případech.

I když se mé názory různí od názorů SDEU, nechci vůbec nic ubírat na jejich rozhodnutích. Všechna rozhodnutí mají svou logiku, mají ovšem lehce rozdílnou koncepci, než bych si já představoval. Bude zajímavé sledovat, jestli se SDEU podrží nastolených koncepcí, nebo v budoucnu se rozhodne vydat jiným směrem.